

Ecologisch Werkprotocol grondwerkzaamheden oostelijk deel plangebied De Suikerzijde

A&W-notitie: 23-196a

opdrachtgever	Gemeente Groningen
projectcode	23-196a
Auteur(s)	E. van der Heijden
status	definitief
datum	9 november 2023
autorisatie	Afdelingshoofd: E. Schut
kwaliteitscontrole	Tegenlezer: E. Schut
uitvoerder	Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden Matrix II k1.05, 1098 XH Amsterdam Tel. 0511 474764, info@altwym.nl, www.altwym.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Inleiding	1
1.2	Doel van het Ecologisch Werkprotocol (EWP)	1
1.3	De werkzaamheden	1
2	EWP ontheffingsplichtige soorten	3
2.1	Poelkikker	3
2.2	Watervleermuis en Meervleermuis	8
3	Overige soorten	10
3.1	Vissen	10
3.2	Amfibieën (Bastaardkikker)	11
3.3	Broedvogels	12
3.4	Kleine marterachtigen	13
3.5	Haas	13
4	Overige maatregelen en voorschriften	15
	Literatuur	16
	Bijlage 1 -Verspreiding Poelkikker en Bastaardkikker	17

Referentie

Heijden, E. van der 2023. Ecologisch Werkprotocol grondwerkzaamheden oostelijk deel plangebied De Suikerzijde. A&W-notitie 23-196a. Altenburg & Wymenga Ecologisch onderzoek, Veenwouden.

1 Inleiding

1.1 Inleiding

De Gemeente Groningen is bezig met het realiseren van de woonwijk De Suikerzijde op het terrein van de voormalige Suiker Unie fabriek. Op 14 september 2021 is hiervoor in het kader van de Wet natuurbescherming een ontheffing verleend voor het overtreden van een aantal verbodsbepalingen (doc. Nummer 2021-081439). De ontheffing is op 21 december 2021 door GS gewijzigd (doc. No. 2021-118954). Op 6 juli 2023 is op grond van de herziening van het besluit op bezwaar de ontheffing nogmaals gewijzigd (doc. No. 2023-069323). De ontheffing is toegekend voor het aantasten van essentieel foerageergebied van Water- en Meervleermuis en het beschadigen van verblijfplaatsen van de Poelkikker. In de ontheffing van 6 juli 2023 zijn voorschriften opgenomen op welke manier de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde natuurwaarden zo veel mogelijk te voorkomen. Het gaat hier om algemene voorschriften, voorschriften om negatieve effecten zo veel mogelijk te voorkomen (mitigerende maatregelen) en voorschriften om natuurwaarden zo veel mogelijk te compenseren (compenserende maatregelen).

1.2 Doel van het Ecologisch Werkprotocol (EWP)

Eén van de voorwaarden in de ontheffing (voorschrift 5 is dat de voorschriften uit de ontheffing worden opgenomen in een Ecologisch werkprotocol (EWP). De werkzaamheden dienen dan conform dit EWP te worden uitgevoerd. Hierbij is het toegestaan om het EWP per fase van het project of het type werkzaamheden op te stellen.

Daarnaast geldt voor alle planten- en diersoorten een Zorgplicht. De Wnb verbiedt daarmee het onnodig verstoren, beschadigen en doden van soorten, ongeacht hun beschermingsstatus of positie op de Rode lijst. In het EWP worden daarom extra maatregelen opgenomen om negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk te mitigeren of te voorkomen.

Dit rapport bevat het EWP voor een aantal grondwerkzaamheden in het oostelijk deel van het plangebied (zie voor ligging van het werkgebied figuur 1). Deze werkzaamheden zijn conform de ontheffing vanaf het najaar van 2023 toegestaan.

1.3 De werkzaamheden

De bedoeling is om vanaf de maand november 2023 de volgende grondwerkzaamheden uit te voeren in het werkgebied (zie figuur 1):

- Het dempen van de Eendenvijver en Beluchtigsvijver
- Dempen of vergraven van bestaande watergangen
- Egaliseren van het bestaande maaiveld
- Ontgraven cunetten, wegen en riolering en aanvullen met zand
- Aanbrengen van overhoogte op de ontgraven sleuven

Figuur 1 – Ligging van het werkgebied aan de oostzijde van het woningbouwgebied. De bedoeling is om delen van het gebied te vergraven alsook de voormalige vloeivelden (genaamd Eendenvijver en Beluchtingsvijver) en overige waterlopen te dempen.

Figuur 2 – ligging van het amfibieënscherm in het werkgebied.

Foto 1 - Impressie van het amfibieënscherm. Het scherm dat aan de westkant van de sloot ligt voorkomt dat poelkikkers het werkgebied kunnen bereiken. Ten oosten van de sloot ligt een verhard pad dat ook in zekere mate een barrière vormt voor amfibieën om de sloot te bereiken.

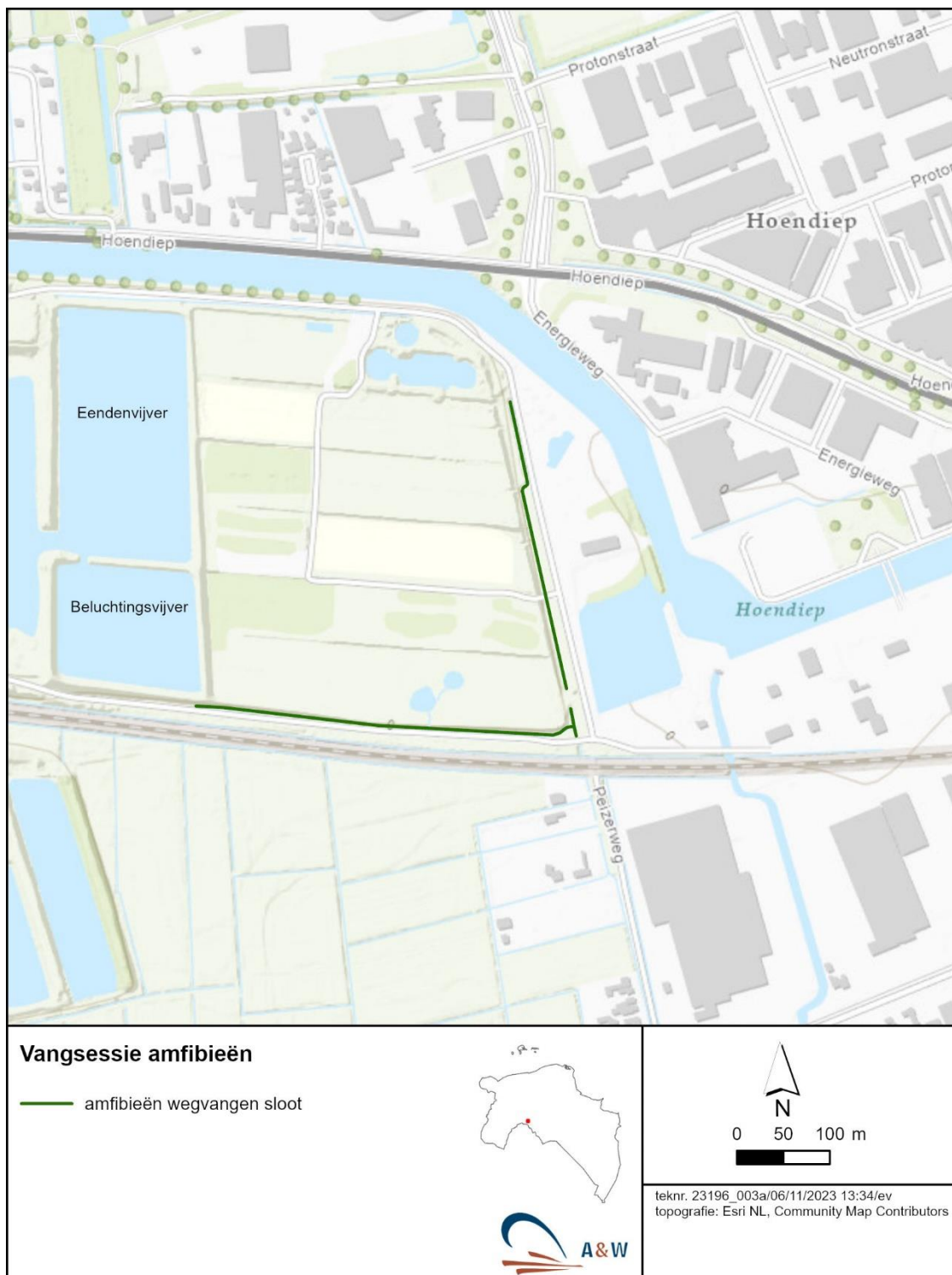
bastaardkikkers aangetroffen. Ook in andere waterlopen in het werkgebied is de Bastaardkikker aangetroffen (zie kaart in bijlage 1).

Reeds genomen maatregelen

In de zomer van 2021 is aan de westkant van de sloot een amfibieënscherm geplaatst conform de voorschriften zoals vermeld in de ontheffing. De ligging van het scherm en een foto-impressie zijn weergegeven in respectievelijk figuur 2 en foto 1.

Op 14 september 2021 is door de gemeente Groningen in het werkgebied een wegvangactie van amfibieën uitgevoerd. De locaties waar amfibieën zijn verwijderd zijn aangegeven in figuur 3. Het gaat om de noord-zuid lopende sloot (ten oosten van het amfibieënscherm) en de oost-west lopende sloot. Tijdens deze actie zijn geen poelkikkers aangetroffen. Wel zijn 55 bastaardkikkers gevangen, waarvan 13 adulten en de overige juveniel. Deze zijn verplaatst naar een geschikte locatie ten zuiden van de spoorlijn langs het Hegepad. Deze actie is op 27 september 2021 door medewerkers van A&W herhaald. Ook tijdens deze actie zijn geen poelkikkers aangetroffen. Wel werden 36 juvenielen gevangen en verplaatst naar dezelfde alternatieve locatie.

Ook is op 13 oktober 2023 is door A&W een vangactie uitgevoerd in de noord-zuid en oost-west lopende sloot van figuur 3. Toen zijn 18 bastaardkikkers uit het gebied verwijderd en ten zuiden van de spoorlijn weer uitgezet. Ook bij deze vangactie zijn geen poelkikkers aangetroffen.

Figuur 3 – Gebieden waar op 14 september 2021, 27 september 2021 en 13 oktober 2023 amfibieën zijn weggevangen. Hierbij zijn geen poolkikkers aangetroffen. De kikkers zijn weer uitgezet in de polders ten zuiden van de spoorlijn Groningen-Leeuwarden.

Door de aanleg van het amfibieënscherp en het verwijderen van kikkers uit de betreffende sloot en de rest van het werkgebied is de verwachting dat er geen poelkikkers meer in het werkgebied aanwezig zijn, zowel gedurende voortplanting- als de overwinteringsperiode. Er is daarmee voldaan aan de voorschriften in de ontheffing. Aanvullende maatregelen voor het verwijderen van poelkikkers zijn daarom niet nodig.

Een herkolonisatie van poelkikkers uit de omgeving wordt niet verwacht. De dichtstbijzijnde bronpopulatie van deze soort is namelijk gelegen ten westen van Hoogkerk in het buitengebied, in het Stadspark in Groningen en in het Leekstermeergebied ten zuiden van de A7. Deze gebieden liggen op ruime afstand van het werkgebied. Bovendien is het werkgebied omringd door verschillende barrières, zoals het Hoendiep, de spoorlijn Groningen-Leeuwarden en bebouwing die ongeschikt zijn als verblijfplaats voor Poelkikker. Ook deze factoren voorkomen dat het werkgebied opnieuw wordt gekoloniseerd.

2.1.4 Nog toe te passen voorschriften/maatregelen

Naast de maatregelen beschreven in paragraaf 2.1.2, dienen de onderstaande aanvullende maatregelen te worden getroffen:

- Het voornemen is om de werkzaamheden in het werkgebied in de winter van 2023/2024 op te starten. Uit voorzorg worden er in de komende winterperiode geen werkzaamheden uitgevoerd in de noord-zuid en west-oost lopende sloot waar wegvangacties hebben plaatsgevonden (zie figuur 3).
- Mochten de werkzaamheden zoals beschreven in hoofdstuk 2 in het actieve seizoen van Poelkikker worden uitgevoerd (half maart – half oktober, zie kwetsbaarheidskalender in paragraaf 2.1.12), dan dienen voor alle zekerheid nog wel de volgende voorschriften uit de ontheffing te worden uitgevoerd (ontheffing 6 juli 2023, geconsolideerd voorschrift 12, tweede en derde bullet):
 - voorafgaand aan het dempen van leefgebied van poelkikkers, dienen poelkikkers, larven en eiklommen te worden weggevangen met een schepnet en zo snel mogelijk te worden verplaatst naar alternatief geschikt leefgebied in de omgeving. Hierbij moeten maatregelen worden genomen om de verspreiding van amfibieziektes te voorkomen (zie geconsolideerd voorschrift 13);
 - de werkzaamheden die het leefgebied van Poelkikker aantasten dienen vanuit één richting te worden uitgevoerd, zodat aanwezige dieren de kans krijgen te vluchten.

Genoemde voorschriften zijn alleen van toepassing voor de oost-wet en noord-zuid liggende sloot in het werkgebied.

- De werkzaamheden dienen in de actieve periode (april – oktober, zie kwetsbaarheidskalender paragraaf 2.2.1) van de beschermde diersoorten alleen overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang uitgevoerd te worden. Er dient geen kunstlicht gebruikt te worden. Indien de

uitvoering van werkzaamheden 's nachts wel noodzakelijk is, dient te worden voorkomen dat licht naar het resterende leefgebied van vleermuizen uitstraalt.

- Een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen dient hierin te adviseren.

3.5.2 Huidige situatie

Volgens Berg *et al.* (2019) en gegevens van de NDFF komt in het werkgebied ook de Haas voor. De dieren houden zich dan met name op in de wat meer open gelegen delen van het werkgebied. De werkzaamheden moeten conform de Zorgplicht worden uitgevoerd.

3.5.3 Maatregelen

Om negatieve effecten op Haas zo veel mogelijk te voorkomen worden de volgende maatregelen genomen:

- Werkzaamheden in voor Haas geschikt kraamgebied wordt bij voorkeur buiten de kraamperiode uitgevoerd (zie voor kraamperiode de kwetsbaarheidskalender in paragraaf 3.5.1).
- Een ecooloog dient voorafgaand aan de werkzaamheden te bepalen welke plekken geschikt zijn als vaste verblijfplaats van Haas.
- Indien er binnen de kraamperiode van Haas wordt gewerkt in gebieden die geschikt zijn als kraamgebied voor Haas, dan worden deze vooraf aan de kraamperiode ongeschikt gemaakt. Dit betekent dat de vegetatie kort wordt gemaaid, zodat er geen schuilplaatsen voor Haas aanwezig zijn.
- De werkzaamheden worden op een zodanige manier uitgevoerd dat dieren te allen tijde het werkgebied kunnen verlaten. Dit betekent dat er op een rustige manier wordt gewerkt en dat voorkomen moet worden dat dieren ingesloten raken. In ieder geval is er voldoende leefgebied beschikbaar in het deel van het Suikerunieterrein ten zuiden van het werkgebied.

4 Overige maatregelen en voorschriften

Overige algemene maatregelen en voorschriften die uit de ontheffing vloeien zijn het volgende (zie ontheffing 6 juli 2023):

- Het EWP dient ter goedkeuring aan het bevoegd gezag te worden toegestuurd, minimaal een maand vooraf aan het uitvoeren van de werkzaamheden. Het adres is:

loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van K51775

- Het EWP moet op de locatie (digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers bekend te zijn (gewijzigd voorschrift 5).
- Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. Na afronding van de werkzaamheden waar deze ontheffing voor is verleend, dient het logboek naar het bevoegd gezag gestuurd te worden via loketVTH@provinciegroningen.nl (gewijzigd voorschrift 6).
- De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, bijgevoegd meldingsformulier (bijlage 1 van de ontheffing) in te vullen en aan de provincie toe te sturen, minimaal een maand voorafgaand aan de werkzaamheden (gewijzigd voorschrift 7).
- Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van (een) deskundige(n) op het gebied van vleermuizen, vogels en amfibieën (gewijzigd voorschrift 8).

Literatuur

- Berg, G.J., K.D. Jipping, A.R. Balk & H.L. Schepp 2019. Ecologisch onderzoek in verband met de voorgenomen herinrichting van het voormalige terrein van de Suikerunie te Groningen. Bureau Waardenburg Rapportnr. 18-200. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Hut, R.M.G van der, M. Koopmans, M. Terpstra 2021 Monitoring Suikerzijde 2021. A&W-rapport 21-137 Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek, Feanwâlden.

Bijlage 1 -Verspreiding Poelkikker en Bastaardkikker

